

Bryssel den 4.12.2013
COM(2013) 869 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET OCH
RÅDET**

om arbetet i arbetsgruppen för Medelhavsområdet

1. SAMMANFATTNING

Den 3 oktober 2013 sjönk en båt med omkring 500 flyktingar vid kusten utanför Lampedusa. Förlusten av människoliv ledde till att såväl europeiska ledare som medborgare kraftfullt krävde att åtgärder skulle vidtas.

Efter mötet i rådet (rättsliga och inrikes frågor) den 7–8 oktober 2013 inrättades en särskild arbetsgrupp för Medelhavsområdet (TFM). Inrättandet välkomnades vid Europeiska rådets möte i oktober. Där fastställdes det att kraftfulla åtgärder bör vidtas för att förhindra dödsolyckor till havs och för att undvika att denna typ av mänskliga tragedier inträffar igen. Åtgärderna ska vara inriktade på tillhandahållandet av skydd, styras av principen om solidaritet och rättvis ansvarsfördelning och ha ett tydligt externt inslag. Tragedin utanför Lampedusa ledde till att även rådet (utrikesfrågor) vid sitt möte den 18 november diskuterade sätt att stärka den politiska dialogen och samarbetet med tredjeländer. Dessutom antog Europaparlamentet en resolution i denna fråga den 23 oktober¹.

Med utgångspunkt i diskussionerna vid arbetsgruppens sammanträden och dess mandat fastställdes att det krävs en mängd olika åtgärder och en integrerad strategi för hela Medelhavsområdet, eftersom de tragiska händelserna utanför Lampedusa bara är en del av ett långvarigt och omfattande problem. Åtgärderna bör bl.a. omfatta följande: stöd till och förstärkt dialog med ursprungs- och transitländer i enlighet med den övergripande strategin för migration och rörlighet; förnyat fokus på vidarebosättning och regionala skyddsinsatser; kartläggning av lagliga kanaler för säkert tillträde till Europeiska unionen och allmänt ökade insatser för vidarebosättning; bekämpning av människohandel, människosmuggling och kriminella nätverk; säkerställande av att återsändande av migranter sker på ett snabbt, hållbart, humant och värdigt sätt; stärkande av förvaltningen av EU:s yttre gränser; genomförande av den nyligen antagna Eurosurförordningen samt stöd till de medlemsstater vars migrations- och asylsystem är utsatta för hårt tryck.

De åtgärder som beskrivs i detta meddelande överensstämmer med denna helhetssyn, men omfattar även omedelbara och praktiska lösningar som kan komplettera de fortgående insatserna i hela Medelhavsområdet på kort sikt. Arbetsgruppens diskussioner mynnade ut i fem huvudsakliga åtgärdsområden med bred geografisk räckvidd – från ursprungs- och transitländerna (för att förhindra migranter från att bege sig ut på farliga resor) till Europeiska unionens kuster:

- (1) Åtgärder i samarbete med tredjeländer.
- (2) Regionalt skydd, vidarebosättning och förstärkning av lagliga vägar till Europa.
- (3) Kampen mot människohandel, människosmuggling och organiserad brottslighet.

¹ Europaparlamentets resolution av den 23 oktober 2013 om migrationsströmmar i Medelhavet, särskilt de tragiska händelserna utanför Lampedusa (2013/2827(RSP)).

- (4) Förstärkt gränsövervakning som bidrar till en bättre situationsbild till havs och till att skydda och rädda migranternas liv på Medelhavet.
- (5) Stöd till och solidaritet med medlemsstater som är utsatta för ett hårt migrationstryck.

Under arbetsgruppens sammanträden bekräftades det, i enlighet med slutsatserna från Europeiska rådets möte i oktober, att de omedelbara åtgärderna måste kompletteras av långsiktiga initiativ som grundar sig på den bästa tillgängliga forskningen för att ta itu med de grundläggande orsakerna till migration (fattigdom, kränkningar av de mänskliga rättigheterna, konflikter, brist på ekonomiska möjligheter, dåliga arbetsförhållanden, arbetslöshet osv.). Initiativ bör tas för att reformera den rättsliga och administrativa ramen för migration och asyl i transitländer. EU:s åtgärder måste vara en del av ett större politiskt sammanhang och sättas i relation till förbindelserna med respektive partnerland och region. Framför allt måste det finnas en koppling mellan åtgärderna och den europeiska grannskapspolitiken samt den externa migrationspolitiska ramen i den övergripande strategin för migration och rörlighet. Dessa åtgärder är mer långsiktiga till sin karaktär och redan en del av EU:s långsiktiga strategier. De är dessutom avgörande när det gäller att förhindra människor från att bege sig ut på farliga resor till Europa.

Alla åtgärder i detta meddelande måste fullt ut följa internationella normer för mänskliga rättigheter, däribland Europeiska unionens stadga för de grundläggande rättigheterna,² Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, FN:s flyktingkonvention från 1951, principen om non-refoulement och EU:s regelverk. I fråga om personuppgifter bör särskild omsorg ägnas åt att se till att gällande bestämmelser genomförs fullt ut.

Detta meddelande presenteras för diskussion vid rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 5–6 december. Ordförandeskapet kommer att presentera resultatet av diskussionen vid Europeiska rådets möte den 19–20 december.

Vid uppföljningen av meddelandet bör man ta ställning till vilka resurser och tillgångar som alla berörda aktörer kan göra tillgängliga, utifrån de befintliga budgetbegränsningarna, för att genomföra åtgärderna och uppnå det övergripande målet att förhindra att tragedier såsom den utanför Lampedusa inträffar igen. Europeiska kommissionen kommer regelbundet att informera rådet och Europaparlamentet om hur genomförandet av meddelandet om arbetsgruppen för Medelhavsområdet fortskrider.

2. FÖRLOPP

I samband med utarbetandet av detta meddelande anordnade Europeiska kommissionen, i egenskap av ordförande för arbetsgruppen för Medelhavsområdet, två sammanträden för denna grupp den 24 oktober och den 20 november 2013. Vid dessa möten deltog

² I synnerhet artiklarna 2, 4, 18 och 19.

Europeiska utrikestjänsten, medlemsstaterna och de EU-organ som är direkt berörda av processen (Easo, Frontex, Europol, FRA och Emsa).

Exempel på andra parter som har rådfrågats under utarbetandet av meddelandet om arbetsgruppen för Medelhavsområdet är de associerade länderna, UNHCR, IOM, ICMPD, Migration Policy Centre, Internationella sjöfartsorganisationen, UNODC och Interpol.³

3. TYPER AV ÅTGÄRDER

Följande typer av åtgärder har utvecklats av arbetsgruppen för Medelhavsområdet:

³ Eventuella beskrivningar i texten av dessa parters roll ska inte påverka något ekonomiskt beslut som kommer att fattas inom ramen för genomförandet av åtgärderna i meddelandet.

1) Åtgärder i samarbete med tredjeländer

Åtgärder i samarbete med tredjeländer är ett av de mest effektiva sätten att förhindra att människor försöker att ta sig in i EU på olaglig väg och riskerar sina liv genom farliga resor mot Europa.

Tredjeländer har en avgörande betydelse när det gäller att ta itu med de grundläggande orsakerna till irreguljär migration, övervaka migrationsströmmar, sammanställa information och underrättelser om vägar och nätverk, avveckla nätverk för människosmuggling och människohandel och bidra till hållbara lösningar på migrationsströmmarna över Medelhavet. När det gäller EU:s yttre förbindelser är det ytterst viktigt att fortsätta att intensifiera arbetet och samarbetet med ursprungs- och transitländerna i fråga om migration och utveckling. Detta omfattar bland annat att stärka deras kapacitet för hantering av blandade migrationsströmmar och bidra till att deras migrations- och asylsystem efterlever internationella normer för mänskliga rättigheter. Det krävs en ökad och målinriktad politisk dialog med ursprungs- och transitländerna för att främja förtroendeskapande och positivt engagemang hos samarbetspartner när det gäller migration, eftersom detta är en särskilt känslig fråga för båda parter.

Den övergripande strategin för migration och rörlighet utgör ramen för dialogen och samarbetet med alla tredjeländer. Det är även viktigt att tillämpa en övergripande strategi för migrationsrelaterade dialoger och samarbete. Det krävs politiska incitament för att förbättra effektiviteten och effekterna av den övergripande strategin för migration och rörlighet och säkerställa att framsteg görs i dialogerna om migration, rörlighet och säkerhet samt förhandlingarna om rörlighetspartnerskap. Åtgärderna kommer även fortsättningsvis att vara inriktade på grannskapsländerna, strategiska samarbetspartner samt ursprungs- och transitländer av särskilt intresse och samarbete med relevanta internationella organisationer.

Med tanke på migrationsströmmarnas karaktär måste de transitländer som ligger vid kusterna i södra Medelhavet få incitament för att delta i samarbetet när det gäller migranter som inte är medborgare i deras länder. Därför måste EU tillämpa ett bredare perspektiv och föra fram positiva budskap om migration. I kontakterna med partnerländerna måste även aspekter som är särskilt känsliga och förväntningar hos dessa länder när det gäller migration samt deras uppfattning att EU främst vill fokusera på säkerhetsrelaterade aspekter, återtagande/återvändande och kampen mot olaglig migration beaktas.

De föreslagna åtgärderna är därför inriktade på insatser som ska stärkas eller inledas kortsiktigt för att uppnå ovannämnda mål, även genom ett ökat samarbete mellan tillgängliga EU-instrument och nationella instrument. Rörlighetspartnerskap, informationskampanjer, diplomatiska initiativ och kapacitetssuppleering är viktiga delar av denna strategi. Europeiska utrikestjänsten kommer att vara en avgörande samarbetspartner när det gäller genomförandet av de åtgärder som beskrivs i detta avsnitt och som sker på kort till medellång sikt. Långsiktigt och hållbart samarbete med tredjeländer kommer att komplettera dessa åtgärder.

Åtgärder

- Särskilda åtgärder i transitländer

1.1 Kommissionen och medlemsstaterna bör ägna vederbörlig uppmärksamhet åt undertecknandet och genomförandet av det partnerskap för rörlighet som nyligen ingåtts med Tunisien.

Samtidigt bör genomförandet av de samarbetsinitiativ som ingår i det partnerskap för rörlighet med Marocko som nyligen undertecknats fortsätta, och de marockanska myndigheterna bör stödjas i upprättandet av en ny migrations- och asylpolitik, i enlighet med rekommendationerna i rapporten från Nationella rådet för mänskliga rättigheter.

Vidare bör förhandlingarna avseende partnerskapet för rörlighet med Jordanien påbörjas utan fördröjning, som ett positivt resultat av den dialog om migration, rörlighet och säkerhet som inleddes med landet i december 2012.

Nya dialoger om migration, rörlighet och säkerhet med fler länder i södra Medelhavet, framför allt Egypten, Libyen, Algeriet och Libanon är också något som bör prioriteras.⁴

Beslut när det gäller detta kommer att fattas utifrån landspecifika bedömningar, framför allt genom att beakta respektive lands kapacitet och vilja att förbättra sin hantering av migrations- och asylfrågor i enlighet med internationella normer samt att förbättra samarbetet med EU på dessa områden.

I enlighet med EU:s strategiska ram och handlingsplanen för mänskliga rättigheter och demokrati (åtgärd 14) bör frågor kopplade till migranternas och flyktingarnas rättigheter systematiskt tas upp i politiska dialoger med tredjeländer. Dessutom bör utvecklingen av korrekt fungerande asyl- och migrationssystem stödjas. Initiativ som genomförs av EU-organ, såsom Easo, FRA och Frontex samt av medlemsstater, internationella organisationer och det civila samhället, och som är inriktade på kapacitetsuppbyggnad i fråga om asyl, mottagande, migration och gränsförvaltning, kan vara en viktig del av partnerskapen för rörlighet.

En ekonomisk översyn av partnerskap för rörlighet bör genomföras i syfte att uppmuntra medlemsstaterna att delta mer aktivt i utvecklingsprojekten. Partnerskapen för rörlighet bör även användas strategiskt för att främja regionalt samarbete på migrationsområdet.

1.2 För att mer effektivt bekämpa människosmugglarnas och människohandlarnas nätverk kommer en dialog om särskilt viktiga frågor med utvalda länder i Nordafrika och Sahelområdet att prioriteras. Diskussioner om åtgärder som är avsedda att stoppa

⁴ Stöd till de libanesiska myndigheterna i fråga om integrerad gränsförvaltning för att stärka de statliga institutionerna och förbättra samarbetet mellan organ övervägs. När det gäller detta är EU även angeläget om att främja en rättighetsbaserad strategi för integrerad gränsförvaltning som omfattar laglig rörlighet för personer och varor samt hantering av migrationsströmmar. För närvarande överväger EU även olika stödalternativ till de libanesiska beväpnade styrkorna.

tillhandahållandet av tunisiska båtar till människosmugglare i Libyen, exempelvis fartygsregistrering och spårning för datautbyte, bör hållas med de tunisiska myndigheterna. Liknande processer bör även uppmuntras i andra nordafrikanska länder. De egyptiska myndigheterna bör framför allt uppmannas att ägna mer uppmärksamhet åt och mer effektivt bekämpa den verksamhet som människohandlare bedriver i Sinaiområdet. De sudanesiska myndigheterna bör uppmannas att bekämpa kriminella organisationer på deras territorium som främjar människosmuggling och människohandel med migranter och flyktingar från Afrikas horn till Medelhavsområdet. De nigerianska myndigheterna bör stödjas så att de på ett bättre sätt kan skydda sina mest sårbara medborgare från att bli offer för människohandel.

1.3 Med tanke på det ytterst instabila säkerhetsläget och politiska läget och de begränsade institutionella och administrativa kapaciteterna kan Libyen för närvarande inte bekämpa människosmugglares och människohandlares verksamhet. Det har gjort landet till det huvudsakliga transit- och avreselandet för blandade migrationsströmmar i centrala Medelhavet. För att kunna hantera denna situation bör EU fortsätta att stärka sitt omfattande stöd till Libyen genom att främja landets stabilisering, förbättra styrelseformerna och säkerheten och ta itu med radikaliserings-, den våldsamma extremismen och terrorismen samt de rapporterade kränkningarna av mänskliga rättigheter. Vidare kommer stöd som är särskilt viktigt för att främja utvecklingen av ett integrerat gränsförvaltningssystem att tillhandahållas genom det pågående EUBAM-uppdraget och genom projektet för Sahara-Medelhavsområdet. Medlemsstaterna och Frontex bör ta ställning till hur de ska tillhandahålla ytterligare stöd till dessa initiativ. Parallellt med detta kommer EU fortsätta att tillhandahålla stöd till upprättandet av ett system för migrationshantering och asyl i Libyen som fullt ut efterlever internationella normer för mänskliga rättigheter. Med tanke på att Libyen är ett mottagarland för jobbsökande migranter, och i syfte att minska irreguljär migration, är en av de prioriterade frågorna för arbetsministeriet ett tydligt officiellt förfarande för behandling av arbetssökande migranter. Detta bör stödjas. EU kommer att fortsätta att samarbeta med de libyska myndigheterna för att hantera fenomen som godtyckligt kvarhållande av migranter och dålig behandling av migranter inom och utanför interneringscenter samt för att förbättra förhållandena inom dessa center. EU kommer att ägna särskild uppmärksamhet åt det faktum att Libyen måste garantera att rättigheterna för personer i behov av internationellt skydd respekteras, att lagstiftning om asyl antas och att UNHCR ges lagstadgad rätt till närvaro i landet.⁵ Så snart som säkerhetsläget tillåter, bör ett

⁵ Kommissionen överväger att anta ett finansieringsbeslut för genomförandet av ett program om 10 miljoner euro inom ramen för det europeiska grannskapsinstrumentet. Programmet kommer att vara inriktat på att förbättra den rättsliga och institutionella organisationen och kapaciteten hos de myndigheter som ansvarar för hanteringen av migration och asyl, i enlighet med internationella normer och bästa praxis för att garantera att migranternas mänskliga rättigheter respekteras fullt ut och att de behandlas med värdighet och i enlighet med internationella normer som garanterar internationellt skydd. I programmet kommer särskild uppmärksamhet även ägnas åt att förbättra levnadsvillkoren för migranter på interneringsanläggningar. Detta kommer att ske genom en översyn av administrativa förfaranden och genom att man förbättrar tjänster för migranter och underlättar deras tillgång till sysselsättning.

nätverk av sambandsmän för att bekämpa olaglig migration i Libyen upprättas. Kommissionen är fast besluten att, i enlighet med den övergripande strategin för migration och rörlighet, inleda en dialog om migration, rörlighet och säkerhet med de libyska myndigheterna så snart som omständigheterna tillåter detta. Dessa åtgärder kompletteras av andra EU-projekt och program på säkerhetsområdet.

1.4 Det turkiska territoriet utgör en annan viktig transitplats för olagliga migrationsströmmar mot EU, både genom Thrakien och över Medelhavet. Samtidigt som Turkiets befintliga och påtagliga kapacitet och insatser när det gäller att förhindra detta fenomen bör uppmärksammas, är det viktigt att fortsätta dialogen och samarbetet med de turkiska myndigheterna i syfte att ytterligare stärka deras kapacitet att bryta ned smugglarnätverk och hindra dessa från att organisera olagliga avresor, genom en ökad övervakning av landets gränser och genom att skyndsamt utbyta information med berörda EU-medlemsstater och genomföra återtagandeavtalet fullt ut. Inrättandet av ett nätverk av sambandsmän i Turkiet, liknande det nätverk som planeras för Libyen, kommer att vara viktigt i detta sammanhang. Dessutom är det avgörande att EU fortsätter att hjälpa Turkiet att utveckla landets system för förvaltning av gränser, visering, migration och asyl, i enlighet med de EU-normer som Turkiet försöker efterleva i egenskap av kandidatland.

1.5. Åtgärderna i samarbete med transitländerna måste kompletteras av politisk dialog och förstärkt samarbete med ursprungsländerna i Öst- och Västafrika. Särskilda migrationsdialoger, demarcher och förstärkt engagemang både på nationell nivå och med regionala samarbetspartner, med delaktighet från EU:s respektive särskilda representanter, kan spela en viktig och positiv roll. Parallellt med detta kommer samarbetet fortsätta att bidra till en bättre samhällsekonomisk miljö och därigenom fler sysselsättningsmöjligheter för medborgare som annars kanske lockas att välja olaglig migration. Stöd för bättre hantering av migration på nationell och regional nivå bör bidra till en mer effektiv bekämpning av människohandel och till att människohandlare ställs inför rätta och offer erbjuds hjälp. EU bör rikta in sig på att främja respekten för de mänskliga rättigheterna för alla migranter i partnerländerna och partnerregionerna, med särskilt fokus på sårbara grupper och asylsökandes och flyktingars särskilda rättigheter, genom användning av tillgängliga verktyg och medel däribland särskilda instrument för mänskliga rättigheter. EU bör sträva efter att förebygga och hantera långvariga flyktingkriser och stärka skyddet för flyktingar och säkerheten i flyktingläger (t.ex. genom EU:s stabilitetsinstrument). Vidare bör stöd även ges till innovativa program.

- Regionala strategier

1.6 Informations- och kunskapsökande kampanjer bör utformas, framför allt som en del av mer omfattande EU-åtgärder i fråga om migration, i syfte att på ett tydligt sätt informera och öka kunskapen om de allvarliga risker och faror som migranter som försöker att nå EU via olagliga kanaler utsätts för, däribland farorna med olagliga havsövergångar och de hot som människosmugglare och människohandlare utgör.

Innovativa strategier som bygger på tidigare initiativ från EU och medlemsstaterna bör eftersträvas så att så många potentiella migranter som möjligt nås i ursprungs- och transitländerna, i synnerhet de afrikanska länderna samt berörda länder i Mellanöstern och Asien.

Kampanjerna bör även informera om vilka lagliga kanaler för migration som finns tillgängliga. Informationskampanjerna bör även ta hjälp av diasporanätverk och framför allt utvecklas i samarbete med myndigheter i tredjeländer, internationella organisationer och icke-statliga organisationer.

Potentialen i EU:s invandringsportal och andra metoder för att sprida dessa budskap bör utnyttjas.

1.7 Nätverket Seahorse Mediterranean mellan EU:s medlemsstater i Medelhavsområdet och de nordafrikanska länderna kommer att upprättas till år 2015, efter ett offentligt anbudsförfarande under 2014. Det här nätverket kommer att göra det möjligt för de deltagande länderna att direkt utbyta faktauppgifter om incidenter och patruller med varandra nästan i realtid via satellitkommunikation. De pågående insatserna bör förstärkas i syfte att förmå alla andra berörda länder i Nordafrika (närmare bestämt Tunisien, Algeriet och Egypten) att delta i detta nätverk⁶.

1.8 Möjligheten att involvera avreseländerna i övervakningen till havs bör också diskuteras inom den rättsliga ramen för Frontex och Eurosur. Denna åtgärd bör kompletteras med dialoger och stöd avsedda att uppmuntra och stärka tredjeländers kapacitet när det gäller följande: 1) Att vid ursprungsplatsen bekämpa de nätverk som smugglar människor och därmed förhindra invandrare från att försättas i fara av människosmugglarna, 2) att förbättra kontrollen av landgränserna och kustlinjerna, 3) att upprätta mekanismer som möjliggör säkert återvändande av irreguljära migranter till närmaste och säkraste avreseplats.

När så är genomförbart och lämpligt,⁷ bör de operativa erfarenheter som vissa medlemsstater har i fråga om gemensam patrullering på tredjeländers territoriella vatten delas. Vidare har Frontex en viktig roll, inom begränsningarna för dess mandat, när det gäller att stödja genomförandet av ovannämnda åtgärder, i synnerhet kapacitetsuppbyggnad. Ur detta hänseende bör synergieffekter av andra verktyg för kapacitetsuppbyggnad som EU använder sig av i Nordafrika utnyttjas.

1.9 Baserat på bedömningen av de nordafrikanska kuststaternas befintliga kapacitet och behov bör möjligheten att bistå i kapacitetsuppbyggnad för söknings- och räddningsinsatser i dessa länder beaktas.

⁶ Det pågående kustbevakningssamarbetet kan också utgöra en lämplig möjlighet att främja dialogen mellan EU och de nordafrikanska länderna.

⁷ Alla åtgärder på detta område bör överensstämma med grundläggande rättigheter, däribland principen om non-refoulement.

1.10 Utbytet av strategiska och taktiska uppgifter mellan EU-medlemsstater och afrikanska länder bör förbättras. När det gäller detta bör de resultat som uppnåtts av nätverket Africa Frontex Intelligence Community fungera som ett positivt exempel. Gemensamma riskanalyrapporter bör upprättas regelbundet.

1.11 Politisk dialog och diplomatiska initiativ, däribland gemensamma demarcher⁸, bör utvecklas genom att man samordnar alla incitament och allt inflytande på EU- och medlemsstatsnivå för att förbättra EU:s förmåga att uppnå målen i den övergripande strategin för migration och rörlighet, däribland förhandlingar och fullständigt genomförande av återtagandeavtal, förbättring av internationella skyddssystem och bekämpande av människosmuggling och kriminella nätverk. Dessa initiativ bör påbörjas i samarbete med de vanligaste transit- och ursprungsländerna för irreguljär migration i Afrika och Asien. I detta sammanhang bör möjligheter till samarbete i dessa frågor som en del av en bredare incitamentbaserad strategi utforskas.⁹ Resultatet av dessa insatser bör åtföljas av motsvarande intensifiering av Frontex samordnade åtgärder för att underlätta återvändandeprocessen.

Inom ramen för detta bör åtgärder även utvecklas med berörda tredjeländer så att återvändande personer kan identifieras och få nya dokument på ett mer effektivt sätt. I denna insats bör fokuseringen på de vanligaste ursprungsländerna för irreguljär migration öka. En ökad acceptans för EU:s *laissez passer* (resedokument för avvisningsärenden) skulle kunna bidra till denna insats.

1.12 En särskild och omfattande debatt om migration (som bland annat omfattar frivilligt återvändande, återtagande, återintegrering, mottagande, internationellt skydd, bekämpning av smuggling och brottsliga nätverk, kapacitetsuppbyggnad, mänskliga rättigheter för migranter samt de grundläggande orsakerna till olaglig migration) bör planeras in med anledning av toppmötet mellan EU och Afrika i april 2014 och den fjärde ministerkonferensen EU-Afrika om migration och utveckling som planeras för den andra hälften av 2014 (Rabatprocessen).

Vid utvecklingen av den nya generationen program för Euromed Migration och Euromed Police som ska genomföras från 2014 bör utvärderingar beaktas på lämpligt sätt, så att programmen blir effektivare plattformar för dialog och samarbete. Dessutom bör bilaterala och relevanta regionala dialoger med länderna söder om Sahara stärkas. När det gäller detta bör partnerländerna uppmanas att anta och genomföra nationella åtgärder för integrerad gränsförvaltning mot människosmugglare, med stöd av experter som anlitas av

⁸ I syfte att öka samordningen av externa åtgärder mellan EU-nivån och den nationella nivån bör cheferna för EU-delegationer i strandsatta migranternas ursprungsländer, där så är lämpligt, tillsammans med ambassadörer för andra EU-medlemsstater utforma gemensamma demarcher till ansvariga nationella myndigheter. Dessa demarcher bör utarbetas i samarbete med Europeiska utrikestjänsten, kommissionen och berörda medlemsstater.

⁹ Se exempelvis genomförandet av AVS-ländernas återtagandeskyldighet inom ramen för partnerskapsavtalet mellan EU och AVS-länderna (Cotonouavtalet).

medlemsstaterna och i enlighet med bästa praxis som utvecklats av UNODC där så är lämpligt.

1.13 Ett särskilt program, där befintliga EU-initiativ på det här området såsom det EU-finansierade programmet Wapis (Western Africa Police Information System som genomförs av Interpol) utnyttjas, skulle kunna utvecklas i syfte att stödja polissamarbetet och upprättandet av ett Afripol för samordning av nationell polisinformation och underrättelsekapacitet i Afrika, bland annat i kampen mot människohandel och människosmuggling. Stöd från Interpol, UNODC och andra relevanta organisationer kan vara avgörande i detta sammanhang. Genom ett sådant program bör synergieffekter med Afrikanska unionens gränsprogram säkerställas.

1.14 Snabbt och effektivt återvändande för irreguljära migranter på ett humant och värdigt sätt och i full överensstämmelse med EU:s stadga för de grundläggande rättigheterna, relevanta delar av EU:s regelverk och internationella normer för mänskliga rättigheter måste säkerställas genom att när så är möjligt främja frivilligt återvändande. Under vissa omständigheter och som ett kompletterande instrument bör ökat ekonomiskt och tekniskt stöd för att stödja den sociala och ekonomiska återintegreringen av återvändande personer samt säkerställandet av ett effektivt system för icke frivilligt återvändande i samarbete med nationella myndigheter göras tillgängligt. Vid tillhandahållande av ekonomiskt och tekniskt stöd bör särskild omsorg ägnas åt att inte skapa strukturer som liknar de som redan finns i det berörda tredjelandet och att undvika att skapa drivkrafter för irreguljär migration. När så är möjligt bör återvändande till ursprungsländer framför transitländer prioriteras.

1.15 Samarbete/utbyte av information och synergieffekter kommer att utvecklas mellan medlemsstaterna, med stöd från EU:s RIF-organ och andra intressenter (IOM, icke-statliga organisationer) när det gäller innehållet i understödda program för frivilligt återvändande, däribland återintegreringsåtgärder och initiativ som vidtas av varje medlemsstat mot ursprungs- eller transitländerna för att garantera ett hållbart återvändande för irreguljära migranter. Från och med 2014 kommer det här samarbetet att utvecklas inom ramen för Europeiska migrationsnätverket (EMN).

(2) Regionala skyddsprogram, vidarebosättning och förstärkta lagliga vägar till Europa

Vidarebosättning är en viktig metod som personer som är i behov av skydd kan använda för att på ett säkert sätt ta sig till Europeiska unionen utan att tvingas ut på farliga resor över Medelhavet. Användningen av detta instrument och åtgärder som förbättrar tillgången till självförsörjning för flyktingar i tredje länder bör därför främjas i avvaktan på en hållbar lösning.

Fler möjligheter till laglig rörlighet för studier och arbete bör också övervägas, exempelvis genom att erbjuda alternativa möjligheter till inresa för potentiella asylsökande.

2.1 För att förbättra flyktingsituationen på lokal nivå är det nödvändigt att inrätta och stärka regionala skyddsprogram. De befintliga regionala skyddsprogrammen, såsom de i Nordafrika (Libyen, Tunisien och Egypten) och på Afrikas horn (Kenya och Djibouti) bör stärkas och utvidgas så att även andra viktiga länder i framför allt Sahelområdet omfattas. EU är för närvarande i färd med att ta fram ett nytt regionalt utvecklings- och skyddsprogram för flyktingar i Libanon, Jordanien och Irak, som en del av en långsiktig insats med anledning av Syrienkrisen.

Det krävs mer långsiktigt engagemang och finansiering, både från EU:s sida och på nationell nivå, för att de nya regionala skyddsprogrammen ska bli framgångsrika. De befintliga resurserna och finansiella instrumenten i asyl- och migrationsfonden kan endast delvis finansiera dessa program. Detta måste kompletteras av annan finansiering från EU:s utvecklingsbistånd och medlemsstaterna. Dessutom bör genomförandet av regionala (utvecklings- och) skyddsprogram kompletteras av politisk dialog och främjande av flyktingskydd vid långvariga flyktingkriser med nationella myndigheter i tredjeländer, däribland på regional nivå.

De regionala skyddsprogrammen bör samordna sina regionala och landspecifika komponenter, och EU-medlemsstater samt EU-delegationer bör ha en avgörande roll i planeringen och genomförandet. UNHCR kommer tillsammans med andra internationella organisationer att vara en mycket viktig samarbetspartner på detta område. När så är lämpligt bör även icke-statliga organisationer delta i genomförandet. Samarbete mellan Easo och utvalda länder kommer att främjas när så är relevant, och fokus kommer framför allt att ligga på utbildning och kapacitetsuppbyggnad.

I samarbete med internationella organisationer (exempelvis IOM) och icke-statliga organisationer bör parallella initiativ påbörjas för att underlätta understött frivilligt återvändande och återintegrering i ursprungsländerna av migranter som är strandsatta i

Nordafrikanska länder och för att utveckla ländernas kapacitet när det gäller en bättre hantering av återvändande och återintegrering¹⁰.

2.2 Medlemsstaterna uppmanas att öka sitt nuvarande åtagande när det gäller vidarebosättning som en långsiktig lösning som bidrar till att förebygga och hantera långvariga flyktingkriser. Under 2012 vidarebosattes 4 930 personer till unionen av tolv medlemsstater¹¹. Samtidigt som de medlemsstater som redan har vidarebosatt flyktingar bör överväga att utöka sina flyktingkvoter bör de medlemsstater för vilka vidarebosättning är nytt arbete för att öka EU:s del av det globala åtagandet för vidarebosättning. När det gäller detta uppmanas strategisk användning av vidarebosättning genom unionens vidarebosättningsprogram. Detta kommer även att stödjas av EU-medel från asyl- och migrationsfonden.

2.3 Kommissionen är redo att i samarbete med UNHCR anordna en konferens om vidarebosättning av de mest sårbara flyktingarna från Syrien. Konferensen skulle kunna äga rum under det första halvåret 2014 och främja vidarebosättningsinsatser i både EU-medlemsstater och andra länder runt om i världen.

2.4 Kommissionen kommer att utforska fler möjligheter till skyddade vägar in i EU inom ramen för planeringen av framtida prioriteringar på området inrikes frågor efter det att Stockholmsprogrammet löper ut. Dessa kan i synnerhet utgöras av följande: a) riktlinjer för en gemensam strategi för uppehållstillstånd/visum på humanitära grunder, b) en genomförbarhetsstudie om en eventuell gemensam behandling av ansökningar om skydd utanför Europeiska unionen utan att det påverkar den befintliga rätten till tillgång till asyلفörfaranden i EU. Easo, FRA och Frontex och om så är lämpligt UNHCR, ILO eller IOM bör engageras i utförandet av dessa uppgifter.

2.5 EU och dess medlemsstater bör fortsätta att utforska vidare möjligheter att öppna lagliga kanaler som ger en möjlighet för migranter att nå Europa på laglig väg. Sådana kanaler kommer också att bidra till bekämpningen av missbruk och irreguljär migration. Exempelvis kommer direktivet om säsongsarbetare, när det har genomförts, att tydliggöra inresevillkoren, ge säsongsarbetare säker rättslig ställning för att skydda dem från att bli utnyttjade och skapa det första EU-systemet för cirkulär migration som ger migranter möjlighet att komma tillbaka de följande åren på vissa villkor. Det direktiv om studerande, forskare och andra grupper som nyligen förhandlats fram kan också utgöra ett viktigt bidrag med tydliga inreseregler och inresetillstånd.

¹⁰ I centrala och östra Medelhavet kan resurscentrum för migration, i likhet med de som IOM har upprättat längs med migrationsvägarna i flera länder, övervägas.

¹¹ Tjeckien, Danmark, Tyskland, Irland, Spanien, Frankrike, Litauen, Nederländerna, Portugal, Finland, Sverige, Storbritannien (källa: Eurostat).

3) Kampen mot människohandel, människosmuggling och organiserad brottslighet¹²

Organiserade brottsnätverk på internationell nivå utnyttjar migranternas längtan till ett bättre liv. Därför kommer EU att vidta nya, bestämda åtgärder för att bekämpa organiserade brottsnätverk, inbegripet nätverk för människosmugglare, genom att skapa nya initiativ i samarbete med medlemsstaterna och tredjeländer, Frontex, Europol, Easo och Interpol.

Dessa åtgärder kommer först och främst att vara inriktade på genomförandet och stärkandet av de prioriteringar som nyligen antagits av rådet (rättsliga och inrikes frågor) inom ramen för EU:s politik mot allvarlig och organiserad internationell brottslighet: irreguljär invandring, däribland människosmuggling, och människohandel. EU kommer att bygga vidare på detta och stödja fler program för kapacitetsuppbyggnad i syfte att ta itu med människosmuggling och människohandel i Nordafrika, viktiga ursprungsländer och första asylländer. Utbildning i tredjeländer bör främja samarbete mellan olika discipliner, däribland brottsbekämpningsmyndigheter och rättsväsende.

De pågående övervägandena av hur lämpliga GSFP-instrument ska användas för att stödja kampen mot kriminella organisationer i tredjeländer måste också beaktas.

Åtgärder

3.1 Europol bör stärka pågående åtgärder och samordna relevanta EU-organ på området människosmuggling och kampen mot organiserad brottslighet¹³. Detta kan inbegripa inrättandet av ett team inom den administrativa och rättsliga ramen för analysregistret för organiserad brottslighet (AWF SOC) och framför allt Focal Point (FP) Checkpoint som hanterar smugglingsfrågor på Europol.

3.2 Två operativa handlingsplaner inom ramen för Empact-projektet om irreguljär migration och människohandel, inbegripet människosmuggling, kommer i samarbete

¹² Även om det finns gemensamma beröringspunkter mellan människosmuggling respektive människohandel (exempelvis främjande av olaglig inresa, transitering eller vistelse) bör de två begreppen inte blandas ihop. Människohandel handlar framför allt om de metoder som nämns i definitionen av människohandel ("genom hot om eller bruk av våld eller andra former av tvång, bortförande, bedrägeri, vilseledande, maktmissbruk eller missbruk av en persons utsatta belägenhet eller givande eller mottagande av betalning eller förmåner för att erhålla samtycke från en person som har kontroll över en annan person") i syfte att utnyttja denna person, och behöver inte innebära att en gräns korsas eller fysisk transport, såsom är fallet vid människosmuggling.

¹³ Europols mandat stärks på det här området i enlighet med den pågående översynen av Europolförordningen.

med medlemsstaterna och EU-organ att fastställas i december 2013 och presenteras i januari 2014.

3.3 En övergripande EU-strategi för alla berörda parter i kampen mot smuggling av migranter bör tas fram. Denna ska, i enlighet med EU:s stadga för de grundläggande rättigheterna, inbegripa en människorättsdimension. Strategin kommer att omfatta utökat praktiskt samarbete och informationsutbyte mellan medlemsstater och med EU-organ samt fördjupat externt samarbete med tredjeländer och relevanta regionala och internationella organisationer (exempelvis UNODC).¹⁴ När det gäller detta kommer sambandsmännen för invandring i ursprungs- och transitländerna att spela en viktig roll.

Riktlinjer om olika aspekter kopplade till kampen mot människosmuggling kan tas fram på både EU-nivå och nationell nivå, med beaktande av FN:s arbete på detta område.

Befintliga operativa samarbetsmetoder mellan medlemsstaterna och tredjeländer, exempelvis sambandsmän och gemensamma operationer, bör användas mer effektivt inom ramen för Cosi¹⁵.

3.5 De ansvariga nationella myndigheterna i berörda medlemsstater uppmanas att systematiskt göra relevant information, däribland personuppgifter, tillgänglig för Europol i syfte att stödja kampen mot människosmugglare. Frontex och Europol bör utan fördröjning ingå ett operativt avtal som möjliggör utbyte av personuppgifter i syfte att stödja kampen mot gränsöverskridande brottslig verksamhet¹⁶.

3.6 Inom ramen för Europol's samordning av olika myndigheters insatser bör Easo genomföra ett pilotprojekt med en medlemsstat för att få veta mer om vägar för människosmuggling och människohandel.

3.7 EU bör politiskt stödja anordnandet av den regionala konferensen 2014 inom ramen för den gemensamma strategin EU–Afrika om människohandel och människosmuggling.

3.8 Kommissionen kommer att utvärdera och eventuellt ändra EU:s regelverk om hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse för att säkerställa en effektiv kamp mot människosmuggling utan att det medför en kriminalisering av humanitärt bistånd. I

¹⁴ Information som sammanställs inom ramen för detta kan även användas för att lättare upptäcka och förhindra utländska stridandes resor till eller från andra länder (framför allt i Syrien) för deltagande i jihad.

¹⁵ Dessa åtgärder kan behöva samordnas med det pågående arbetet med att ta fram konkret material för ett meddelande om en europeisk strategi för sjöfartsskydd till början av år 2014.

¹⁶ Europol bör göra andra uppgifter än personuppgifter tillgängliga för Eurosur i de fall då Eurosurförordningen tillåter det.

samband med detta bör man påminna om den internationella skyldigheten att rädda migranter som befinner sig i nöd till havs¹⁷.

4)Förstärkt gränsövervakning som bidrar till en bättre situationsbild till havs och till att skydda och rädda migranternas liv på Medelhavet

Under åren har flera tragedier inträffat i Medelhavet då tusentals människor har mist livet i sina försök att ta sig till Europas kuster. De insatser som medlemsstaterna har genomfört i regionen, ibland med stöd av Frontex, är berömvärda och har lett till att tusentals människor har kunnat räddas. Ökat stöd och bistånd till dessa medlemsstater är emellertid nödvändigt.

Frontex roll när det gäller samordningen av det operativa samarbetet mellan medlemsstaterna i Medelhavet är avgörande för att garantera en effektiv gränskontroll i regionen. Frontex bidrar dessutom till att de som befinner sig i nöd skyddas och till att migranternas liv räddas. Europeiska rådet har efterlyst ett stärkande av Frontex insatser. Detta kan stödjas genom bättre informationsdelning vad gäller situationsbilden i Medelhavsområdet via de möjligheter som Eurosur erbjuder.

Åtgärder

4.1 Frontex har tillsammans med berörda medlemsstater utökat sin kapacitet när det gäller kontrollerna av sjögränserna vid Medelhavet som utgör Europeiska unionens yttre gränser. Exempelvis förstärkte man den gemensamma insatsen Hermes i början av november samtidigt som potentiella ändringar i migrationsströmmar kopplade till säsongsrelaterade aspekter beaktades. Detta möjliggjordes tack vare den ytterligare finansieringen i samband med insatsen vid Lampedusa (ett tillskott på 7,9 miljoner euro till Frontex budget för 2013).

Målet är att till våren 2014 ha en övergripande och samordnad strategi för gränsövervakningsinsatser under ledning av Frontex i Medelhavsområdet (från Cypern till Spanien), med fokusering på de huvudsakliga migrationsvägarna, som baseras på bidrag från flera olika intressenter. Förstärkningen av Frontex insatser under 2014 bör utvärderas ytterligare utifrån det koncept som Frontex presenterar för arbetsgruppen¹⁸.

¹⁷ När det gäller detta bör det klargöras att fartygsbefälhavare, i enlighet med internationell lagstiftning, är skyldiga att följa order från koordinationscentrum för räddningsaktioner (Rescue Coordinator Centres – RCC).

¹⁸ Världmedlemsstaterna uppmanas att så långt det är möjligt vidta lämpliga åtgärder för att se till att deltagande medlemsstater undantas från kravet på att betala moms under gemensamma insatser.

De nationella gränsövervakningsinsatserna bör samordnas fullt ut med Frontex insatser så att de tillsammans fungerar som ett nätverk för europeiska gränspatruller. Information om de nationella insatserna – oavsett vilken myndighet som genomför dem – bör delas genom Eurosur-nätverket, via det nationella samordningscentrumet i medlemsstaten i fråga.

Detta kan även innebära att medlemsstaternas insatser, med det italienska initiativet Mare Nostrum som förebild, intensifieras. Initiativen bör komplettera och samordnas med Frontex insatser¹⁹.

Genom att de gränsövervakningsinsatser som samordnas av Frontex kompletteras av medlemsstaternas militära resurser i luften och till havs, när så är möjligt enligt nationell lagstiftning, och genom att dessa resurser även bidrar till civila rättsvårdande insatser, kan situationsmedvetenheten och kapaciteten för tidig upptäckt av irreguljära migranter till havs förbättras. På så sätt kan man mer effektivt förhindra att människoliv går till spillo. Därför bör en sådan komplettering uppmuntras inom den övergripande rättsliga ram som Frontex- och Eurosurförförordningarna utgör och som ska tillämpas på deltagande militära resurser.

Såsom anges i punkt 1.8 bör Frontex så långt det är möjligt sträva efter att utveckla deltagandet från tredjeländer i Medelhavet.

4.2 Europaparlamentet och rådet uppmanas att påskynda sina förhandlingar om förslaget till förordning om inrättande av regler för övervakning av de yttre havsgränserna inom ramen för det operativa samarbete som samordnas av Frontex, i syfte att genomföra den första trepartsdialogen före årets slut.

4.3 Easos roll när det gäller identifiering och kontroll av asylsökande i blandade migrationsströmmar bör stärkas i samarbete med Frontex och i enlighet med organens respektive mandat.

4.4 Europeiska gränsövervakningssystemet (Eurosur) togs i drift i kraft den 2 december 2013. Medlemsstaternas och Frontex genomförande och användning av detta system kommer noggrant att övervakas. Informationsutbyte som i det närmaste sker i realtid, regelbundet underrättelsesamarbete och nära samarbete mellan organ på nationell nivå och EU-nivå är de viktigaste delarna av systemet. Användningen av modern övervakningsteknik, exempelvis sammanslagning av uppgifter från fartygens rapporteringssystem och satellitbilder, har också en avgörande roll.

4.5 Mot bakgrund av detta kan samarbetet mellan organ och informationsutbytet inom ramen för Eurosur utforskas ytterligare under 2014 så att situationsbilden på såväl

¹⁹ Insatser som inte omfattas av Frontexförförordningen måste fullt ut överensstämja med stadgan för de grundläggande rättigheterna, i synnerhet principen om non-refoulement.

nationell nivå som EU-nivå förbättras²⁰. I enlighet med kraven i Eurosurförordningen bör detta även inbegripa stöd från de av medlemsstaternas fartyg som befinner sig i området²¹. Pågående insatser bör intensifieras för att förbättra övervakningen av kända avreseplatser för irreguljär migration i hela Medelhavet, däribland verksamhet i hamnar och vid kuster som kommit att bli nav för irreguljär invandrare. Upptäckt och spårning av små båtar kommer att ske inom ramen för Eurosur med ekonomiskt stöd från det kommande programmet Copernicus och genom tester som genomförs i samband med pågående forskningsprojekt inom ramen för sjunde ramprogrammet för forskning, exempelvis Perseus, Closeye, Lobos och Sagres, och med tekniskt bistånd och råd från Europeiska kommissionens gemensamma forskningscentrum²².

När det gäller detta kan situationsbilden i Medelhavet förbättras genom utökat samarbete mellan organ. Baserat på servicenivåavtalet mellan Frontex och Europeiska sjösäkerhetsbyrån (Emsa)²³ och EU:s satellitcentrum²⁴ bör fler uppgifter om fartygspositioner och jordobservationsdata skapas för kritiska områden. De olika situationsbilderna för Eurosur bör kompletteras av dessa och andra uppgifter som är relevanta för insatserna, även från fartygsresurser. När det gäller samarbete mellan organ (Frontex, Europol, Emsa) bör underrättelsebaserad information användas som underlag för intensifierade övervakningsinsatser.

4.6 En uppmaning på nationell nivå bör gå ut, om så är lämpligt genom ett meddelande till sjöfarten, om att fartygsbefälhavare på handelsfartyg och fiskare ska uppfylla sina skyldigheter enligt internationell lagstiftning (UNCLOS, SOLAS och SAR) och bistå samt informera relevanta myndigheter i medlemsstaterna om båtar med migranter som befinner sig i nöd. Detta bör kombineras med en offentlig försäkran om att de alltid kommer att ha tillåtelse att gå i land snabbt och, under förutsättning att de handlar i god tro, inte kommer att drabbas av några rättsliga påföljder för att ha bidragit med detta stöd. En sådan uppmaning bör stödjas politiskt på EU-nivå.

²⁰ Dessa insatser kan kompletteras av det pågående arbetet med att upprätta en gemensam miljö för informationsutbyte för EU:s havsområde. Den gemensamma miljön för informationsutbyte (Cise) som för närvarande håller på att utvecklas av Europeiska kommissionen i samarbete med EU-/EES-medlemsstater planeras också bli en del av den tredje fasen av Eurosur (KOM(2008) 68).

²¹ Enligt Eurosurförordningen måste information om positionen, statusen och typen av militära resurser som bistår brottsbekämpningsuppdrag finnas med i den nationella situationsbilden för Eurosur. Tillgång till sådan information kan begränsas på grundval av principen om behovenlig behörighet.

²² På längre sikt kan även satellitnavigeringssystemet Galileo och tilläggssystemet Egnos (European Geostationary Navigation Overlay Service) bidra till att förbättra situationsbilden i Medelhavet.

²³ Undertecknades i april 2013.

²⁴ Kommer att undertecknas i början av 2014.

(5) Stöd till och solidaritet med medlemsstater som hanterar stora flyktingströmmar²⁵

Ansvar och solidaritet går hand i hand. Medlemsstaterna har ansvar för att investera och bygga upp kapacitet för att garantera flexibla och effektiva nationella system för asyl, migration och mottagande i enlighet med EU:s regelverk. Detta innebär även kapacitetsuppbyggnad för hantering av plötsligt och ökat tryck. Samtidigt spelar stöd och solidaritet en viktig roll i det övergripande arbetet med att lindra trycket på medlemsstaterna i hela EU. Händelserna vid kusten utanför Lampedusa är i själva verket endast en del av ett mer omfattande problem och stöd bör ges till alla medlemsstater som står under särskilt hårt migrationstryck.

Därför bör medlemsstaterna prioritera införlivandet och genomförandet av det omarbetade regelverket för asyl och genomföra de strategier som fastställs i rådets slutsatser från mars 2012, baserat på kommissionens meddelande om ökad solidaritet inom EU. Medlemsstaterna bör använda de stödverktyg som Easo har tagit fram för detta ändamål.

De gemensamma insatser som samordnas av Frontex har visserligen redan tagits upp under den fjärde typen av åtgärder, men det bör påpekas att de också utgör ett påtagligt bevis på solidaritet.

Fler praktiska samarbetsinitiativ kan utvecklas för att stödja medlemsstater som hanterar kraftiga migrationsströmmar och garantera en snabb och korrekt behandling av asylansökningar. EU-finansiering kan också bidra till detta. När det gäller detta bör beredskapsplaneringen stärkas för att förhindra kriser när så är möjligt och hantera nödsituationer när sådana uppstår.

Åtgärder

5.1 Kommissionen avsätter medel (däribland katastrofbistånd) på upp till 30 miljoner euro till it, inbegripet de gränsövervakningsinsatser som är en del av Frontex mandat. För andra medlemsstater har omkring 20 miljoner euro anslagits för att ta itu med det ökade trycket på EU-nivå och den otillräckliga nationella kapaciteten. Denna finansiering kommer att förbättra kapaciteten i fråga om mottagande, handläggning, kontroll och registrering och stödja gränsövervakningen. Finansiering bör när så är lämpligt kompletteras av andra operativa insatser, såsom det stöd som erbjuds av Easo och Frontex. Beredskapsplanering och krishantering (under 5.3) spelar en viktig roll i detta sammanhang.

²⁵ Även i medlemsstaternas nationella program för den fleråriga budgetramen för 2014–2020, som snart ska utarbetas och lämnas in, bör dessa prioriteringar tydligt framgå så att nödvändig finansiering kan uppbådas när respektive finansieringsmekanismer har trätt i kraft.

Länder som har en särskilt stor tillströmning av flyktingar och asylsökande kan också begära stöd från unionens civilskyddsmekanism²⁶.

5.2 Genom att utnyttja de ekonomiska incitament som den framtida asyl- och migrationsfonden erbjuder bör medlemsstaterna även frivilligt åta sig fler omplaceringar inom EU av personer som beviljats internationellt skydd. Easo bör samordna omplaceringen inom EU för att påskynda och effektivisera den. Medlemsstater med lågt migrationstryck uppmanas särskilt att visa solidaritet på detta sätt. Internationella organisationer såsom UNHCR och IOM kan spela en viktig roll på detta område.

5.3 Beredskapsplanering och krishanteringsinsatser på EU-nivå bör fortsätta och breddas i syfte att upprätta stabila asyl- och migrationssystem i medlemsstaterna. Dessa insatser bör baseras på en utvärdering som görs utifrån prognoser, trendanalyser och andra särskilda statistik- och analysrapporter som upprättas av Easo, Frontex, FRA och andra organisationer såsom UNHCR, IOM och andra aktörer. Insatserna bör även samordnas med unionens civilskyddsmekanism. Vid utarbetandet av beredskapsplaneringen bör kommissionen inkludera utvärderingsrapporter om situationen i ursprungsländerna och så långt det är möjligt behandla säkerhet, gränsförvaltning och migrationsströmmar²⁷.

För att möjliggöra effektiv beredskapsplanering bör medlemsstaterna utan fördröjning tillhandahålla uppgifter till Eurostat, Easo, Frontex och andra berörda aktörer, och vara redo att vid behov tillgodose ytterligare behov av uppgifter.

5.4 Easo bör inrätta ett första projekt för stöd till behandling av asylansökningar i medlemsstaterna. Detta skulle möjliggöra en snabbare och mer effektiv behandling av asylansökningar och lindra trycket på asylsystemet i berörd medlemsstat, utan att ansvaret för asylansökan förflyttas och med full respekt för den gällande nationella lagstiftningen.

²⁶ Centrumet för samordning av katastrofinsatser (Emergency Response Coordination Centre – ERCC) från generaldirektoratet för humanitärt bistånd främjar frivilliga bidrag i form av bistånd in natura eller expertrådgivning från de 32 länder som deltar i mekanismen, däribland EU:s medlemsstater. Eftersom unionens civilskyddsmekanism är av frivillig karaktär kan den endast betraktas som en kortsiktig och tillfällig lösning.

²⁷ Potentiella mekanismer kan vara IOM:s operativa ram för migrationsrelaterade kriser (Migration Crisis Operational Framework – MCOF) och den expertgrupp för migration som är inriktad på den östafrikanska migrationsvägen och Nordafrika.